

חוק הבחירות (דרכי־תעמולה), התשי"ט–1959¹

1. חוק זה יחול על הבחירות לכנסת והוא יחול, אם אין בו הוראה אחרת לענין זה, גם על הבחירות לעיריות ולמועצות המקומיות.

תחולה
(תיקונים: התשנ"ו,
התשס"ב)

2. האיסורים וההגבלות לפי חוק זה יחולו, אם אין בו הוראה אחרת לענין זה, בתקופת 90 הימים שלפני יום הבחירות, וביום הבחירות, ואולם האיסורים וההגבלות לפי סעיפים 2א, 3, 4, 12 ו־13 יחולו אף מחוץ לתקופה האמורה.

תקופת ההגבלות
(תיקונים: התשכ"ט
(מס' 2), התשנ"ב)

1. ס"ח 284, התשי"ט (15.7.1959), עמ' 138.
תיקונים:
ס"ח 346, התשכ"א (21.6.1961), עמ' 166;
ס"ח 544, התשכ"ט (6.11.1968), עמ' 12;
ס"ח 567, התשכ"ט (22.7.1969), עמ' 199 [התשכ"ט (מס' 2)];
ס"ח 711, התשל"ג (2.8.1973), עמ' 245;
ס"ח 911, התשל"ח (1.9.1978), עמ' 232;
ס"ח 1019, התשמ"א (9.4.1981), עמ' 198;
ס"ח 1031, התשמ"א (16.6.1981), עמ' 331 [התשמ"א (מס' 2)];
ס"ח 1266, התשמ"ט (8.2.1989), עמ' 6;
ס"ח 1304, התש"ן (13.2.1990), עמ' 80;
ס"ח 1391, התשנ"ב (25.3.1992), עמ' 160;
ס"ח 1429, התשנ"ג (30.7.1993), עמ' 156;
ס"ח 1548, התשנ"ו (2.11.1995), עמ' 2;
ס"ח 1576, התשנ"ו (17.3.1996), עמ' 172 [התשנ"ו (מס' 2)];
ס"ח 1576, התשנ"ו (17.3.1996), עמ' 173 [התשנ"ו (מס' 3)];
ס"ח 1632, התשנ"ז (30.7.1997), עמ' 202;
ס"ח 1684, התשנ"ח (6.8.1997), עמ' 337;
ס"ח 1769, התשס"א (27.12.2000), עמ' 92;
ס"ח 1769, התשס"א (27.12.2000), עמ' 94 [התשס"א (מס' 2)];
ס"ח 1769, התשס"א (27.12.2000), עמ' 101 [התשס"א (מס' 3)];
ס"ח 1772, התשס"א (10.1.2001), עמ' 118 [התשס"א (מס' 4)];
ס"ח 1809, התשס"ב (30.10.2001), עמ' 4;
ס"ח 1869, התשס"ג (7.11.2002), עמ' 14;
ס"ח 2078, התשס"ז (18.1.2007), עמ' 84. הצ"ח – כנסת 119, התשס"ז, עמ' 6;
ס"ח 2140, התשס"ח (18.3.2008), עמ' 265. הצ"ח – כנסת 161, התשס"ז, עמ' 232;
ס"ח 2140, התשס"ח (18.3.2008), עמ' 265 [התשס"ח (מס' 2)]. הצ"ח – כנסת 185, התשס"ח, עמ' 55;
ס"ח 2160, התשס"ח (3.7.2008), עמ' 593 [התשס"ח (מס' 3)]. הצ"ח – כנסת 130, התשס"ו, עמ' 48;
ס"ח 2276, התשע"א (17.2.2011), עמ' 338. הצ"ח – ממשלה 532, התשע"ז, עמ' 1264;
ס"ח 2297, התשע"א (26.5.2011), עמ' 924 [התשע"א (מס' 2)]. הצ"ח – כנסת 365, התשע"א, עמ' 66;
ס"ח 2310, התשע"א (11.8.2011), עמ' 1026 [התשע"א (מס' 3)]. הצ"ח כנסת 382, התשע"א, עמ' 146;
ס"ח 2471, התשע"ד (11.8.2014), עמ' 812. הצ"ח – ממשלה 869, התשע"ד, עמ' 706;
ס"ח 2484, התשע"ה (17.12.2014), עמ' 106 ו־108. הצ"ח – כנסת 591, התשע"ה, עמ' 90;
ס"ח 2637, התשע"ז (14.5.2017), עמ' 948. הצ"ח – ממשלה 1132, התשע"ז, עמ' 1082;
ס"ח 2720, התשע"ח (23.5.2018), עמ' 677. הצ"ח – ממשלה 1217, התשע"ח, עמ' 864;
ס"ח 2789, התש"ף (12.12.2019), עמ' 6 וְעמ' 11. הצ"ח – כנסת 839, התש"ף, עמ' 5 (כולל גם הוראת שעה בנוגע לבחירות לכנסת ה־23 בלבד);
ס"ח 2881, התשפ"א (23.12.2020), עמ' 201 ו־206. הצ"ח – כנסת 869, התשפ"א, עמ' 62 (כולל גם הוראת שעה בנוגע לבחירות לכנסת ה־24 בלבד שלא הוכנסה כאן).

איסור שימוש
בנכסי הציבור
[תיקונים: התשכ"א,
התשנ"ז, התשס"ח
(מס' 3), התשע"ה]

2.א. לא ייעשה שימוש, בקשר עם תעמולת-בחירות, בכספים או בנכסים מוחשיים או בלתי מוחשיים של גוף מבוקר כמשמעותו בפיסקאות (1), (2), (3), (4) ו-(9) של סעיף 9 לחוק מבקר המדינה, התשי"ח-1958 (נוסח משולב), או של תאגיד שהממשלה או רשות מקומית משתתפת בהנהלתו או בהונן, ולא ייעשה שימוש כאמור במקרקעין או במטלטלין המוחזקים למעשה על ידי גוף או תאגיד כזה, למעט שימוש כמפורט להלן:

- (1) שימוש, בתמורה או שלא בתמורה, באולמות ובמקומות פומביים פתוחים העומדים כרגיל לשימוש כאמור;
- (2) שימוש בנכסים שהועמדו על ידי המדינה לרשותו של שר, סגן שר או חבר הכנסת, או שהועמדו על ידי הרשות המקומית לרשותו של ראש הרשות; אין בהוראות פסקה זו כדי לגרוע מהגבלות על שימוש בנכסים כאמור שהוטלו לפי כל דין או כללי אתיקה.

הגבלות על
תעמולת בחירות
שבה התייחסות
לכוחות הביטחון
או לנפגעי פעולות
איבה
[תיקון התשס"א
(מס' 2)]

2.ב. (א) לא ייעשה שימוש בתעמולת בחירות בשמו או בדמותו של איש כוחות הביטחון שנפצע או שנהרג עקב היותו איש כוחות הביטחון, או בשמו או בדמותו של נפגע פגיעת איבה, בלא הסכמתו בכתב, ואם אינו בחיים – בלא הסכמת בן משפחתו בכתב ובלבד שבן משפחה אחר לא התנגד לכך בכתב.

(ב) לא ייעשה שימוש בתעמולת בחירות בצבא הגנה לישראל באופן העשוי ליצור רושם כי צבא ההגנה לישראל מזוהה עם מפלגה או עם רשימת מועמדים; אין בסעיף קטן זה כדי למנוע ממפלגה או מרשימת מועמדים להביע תמיכה בצבא ההגנה לישראל.

(ג) אין בהוראות סעיף זה כדי לפגוע באיסורים ובהגבלות הקבועים בכל דין לגבי השתתפות כוחות הביטחון בתעמולה מפלגתית או לגבי פגיעת בפרטיות.

(ד) בסעיף זה –

"איש כוחות הביטחון" – מי שמשרת או ששירת בצבא הגנה לישראל, במשטרת ישראל, בשירות בתי הסוהר או בארגון ביטחון אחר של המדינה;
"בן משפחה" – בן זוג, הורה, וכן ילד, אח או אחות שמלאו להם 18 שנים;
"נפגע", "פגיעת איבה" – כהגדרתם בחוק התגמולים לנפגעי פעולות איבה, התש"ל-1970.

הגבלה על שיתוף
ילדים בתעמולת
בחירות
[תיקונים: התשס"א
(מס' 2), (מס' 3)]

2.ג. לא ישותף בתעמולת בחירות ילד שגילו מתחת לגיל 15; לענין זה, "שיתוף", בתעמולת בחירות – למעט שימוש, בתעמולת בחירות, בצילום או בהקלטה שבהם מופיע ילד בפעילות שגרתית.

המסמך הוכן עבור הרשות השניה לטלוויזיה ורדיו על ידי הוצאת הלכות בע"מ. כל הזכויות שמורות

3. לא תהא תעמולת-בחירות באמצעות השימוש בכלי-טיס או בכלי שיט. **איסור לשימוש בכלי טיס ובכלי שיט**
4. לא תהא תעמולת-בחירות באמצעות רמקול, פרט לשימוש ברמקול כדי להגביר קולו של נואם באסיפה המתקיימת כדין. **הגבלת השימוש ברמקול**
5. (א) על אף האמור בכל דין אחר, בשידורי רדיו או טלוויזיה - (1) לא תהא תעמולת בחירות בתקופת 60 הימים שלפני הבחירות; (2) (בוטל). (ב) הוראות סעיף זה לא יחולו על שידור של תעמולת בחירות ברדיו או בטלוויזיה לפי סעיפים 15, 15א, ו-16ד. **הגבלת תעמולה בשידורי רדיו וטלוויזיה**
[תיקונים: התשנ"ב, התשנ"ז (מס' 2), התשנ"ח]
6. (בוטל). **תיקון התשס"א (מס' 2)**
7. פרט לתקופת 42 הימים שלפני יום הבחירות לא תהא תעמולת-בחירות באמצעות השימוש - אם בכתב ואם בצורה אחרת - באות המציינת רשימת-מועמדים. **הגבלת השימוש באות של רשימה (תיקון התשכ"ט)**
8. לא תהא תעמולת-בחירות מלווה תכניות-בידור, לרבות הופעות של אמנים, נגינה, זמרה, הצגת-סרטים ונשיאת-לפידים; לא תהא תעמולת-בחירות קשורה במתן מתנות, ופרט למסיבות בבתיים פרטיים לא תהא קשורה בהגשת מאכלים או משקאות משכרים. האיסור על הצגת סרטים לא יחול על שידור תעמולת-בחירות בטלוויזיה לפי סעיף 15א; לעניין זה, "משקה משכר" - כהגדרתו בסעיף 184 לחוק העונשין, התשל"ז-1977. **איסור של תכניות בידור וכיבודים**
[תיקונים: התשכ"ט (מס' 2), התשס"ח (מס' 2)]
9. (א) (בוטל). (ב) פרט לאמור בסעיף 10 לא תהיה תעמולת-בחירות באמצעות הדבקה, התקנה, כתיבה, צביעה או זריקת אור על מבנים או גדרות או על כבישים, מדרכות או שטחים אחרים המיועדים לציבור שילך או שישע בהם. **איסורים שונים**
[תיקונים: התשל"ג, התשס"א (מס' 2)]
10. (א) לא תהא תעמולת-בחירות באמצעות מודעות מודפסות המוצגות ברבים, אלא בהגבלות אלה: (1) המודעה לא תהא גדולה מ-50 על 70 סנטימטר; (2) (בוטלה); **הגבלה על מודעות מודפסות**
[תיקונים: התשל"ג, התשמ"ט, התשנ"ג, התשס"א (מס' 3)]

(3) המודעה תישא את שמו ומענו של המדפיס שהדפיס אותה ושל האדם האחראי להזמנתה ואם פעל אותו אדם מטעם סיעה, רשימת מועמדים, מועמד בבחירות מיוחדות לראש רשות מקומית או גוף אחר, תישא המודעה את שם הסיעה, רשימת המועמדים, המועמד או הגוף כאמור, או את האות או הכינוי של הסיעה או רשימת המועמדים;

(4) המודעה לא תודבק אלא על לוחות־מודעות שייעדה רשות מקומית דרך קבע להדבקת מודעות או שייעדה במיוחד להדבקת מודעות של תעמולת־בחירות לקראת בחירות.

(1א) (1) על אף הוראות סעיף קטן (א) תותר תעמולת בחירות באמצעות מודעה המוצגת על גבי דירת מגורים או על משרדיה או מועדוניה של מפלגה או רשימת מועמדים, ובלבד שהצבת המודעה אינה אסורה לפי חוק הדרכים (שילוט), התשכ"ו-1966, ואם נקבעו תנאים והגבלות בחוק עזר לפי פסקה (2), כפוף לאותם תנאים והגבלות;

(2) רשות מקומית רשאית לקבוע בחוק עזר תנאים והגבלות להצגת מודעה כאמור בפסקה (1) לשם הבטחת בטיחות הציבור ואיכות הסביבה, שענינם גודל המודעה, החומר שממנו היא עשויה או אופן הצגתה.

(ב) לא תהא תעמולת בחירות באמצעות מודעות מודפסות המתפרסמות בעתונים יומיים, בשבועונים או בירחונים, אלא בהגבלות אלה:

(1) מודעה לא תהא גדולה מ־40 אינץ';

(2) (בוטלה);

(3) לא תפורסם יותר ממודעה אחת ביום מטעם כל מפלגה בעתון אחד;

(4) לא תפרסם מפלגה יותר מ־10,000 אינץ' בסך הכל במשך שלושת החדשים שלפני יום הבחירות. הוראה זו לא תחול בבחירות לכלל הרשויות המקומיות;

(5) המודעה תישא את שמו ומענו של האדם האחראי להזמנתה, ואם פעל אותו אדם מטעם סיעה, רשימת מועמדים, מועמד כאמור בסעיף קטן (א)(3) או גוף אחר, תישא המודעה את שם הסיעה, רשימת המועמדים, המועמד או הגוף כאמור, או את האות או הכינוי של הסיעה או של רשימת המועמדים.

הגבלה על שלטים
(תיקון התשל"ג)

10א. הוראות סעיף 10 יחולו, בשינויים המחוייבים, גם על שלט מודפס או בלתי מודפס, אולם הגבלת פיסקה (1) לסעיף 10 לא תחול על שלט הנושא אך ורק אות וכינוי שאושרו כדין לרשימת מועמדים.

הפדר פרסום
חוצות
[תיקונים: התשס"א,
התשס"א (מס' 2),
התשס"ב, התשס"ג]

10ב. (א) בסעיף זה -

"חבילת פרסום" - מספר מיתקני פרסום חוצות ששטח הפרסום על גביהם משווק יחד כקבוצה אחת על ידי משווק פרסום;

"מיתקן פרסום חוצות" - מיתקן המשמש להצגת מסרים פרסומיים מתחלפים בחוצות, המותקן ומופעל על ידי משווק פרסום, בהסכמת הרשות המקומית אשר בתחומה הוא מותקן, וכן שילוט על גבי אוטובוס להצגת מסרים כאמור;

"משווק פרסום" - מי שעוסק בהפעלה של מיתקני פרסום חוצות ובשיווק של שטחי פרסום על גבי מיתקנים אלה;

"מתמודד בבחירות" - אחד מאלה:

(1) מפלגה או רשימת מועמדים בבחירות לכנסת או בבחירות לרשות מקומית ולראש רשות מקומית;

(2) (נמחקה);

(3) מועמד בבחירות מיוחדות לראש רשות מקומית;

"תקופת הבחירות" -

(1) בבחירות לכנסת - תקופה שתחילתה 90 ימים לפני יום הבחירות;

(2) (נמחקה);

(3) בבחירות לרשות מקומית ולראש רשות מקומית - תקופה שתחילתה ביום הגשת רשימות המועמדים לפי סעיף 35(ח) לחוק הרשויות המקומיות (בחירות), התשכ"ה-1965;

(4) בבחירות מיוחדות לראש רשות מקומית - תקופה שתחילתה ביום הגשת הצעת המועמד לפי סעיפים 7(ב) ו-24א(ב) לחוק הרשויות המקומיות (בחירת ראש הרשות וסגניו וכהונתם), התשל"ה-1975.

(ב) על אף הוראות סעיפים 9, 10(א) ו-10א, תותר, בתקופת הבחירות,

תעמולת בחירות באמצעות השימוש במיתקן פרסום חוצות, בתנאים האלה:

- (1) תעמולת הבחירות היא מטעם מתמודד בבחירות אלה;
- (2) משווק פרסום לא יפלה בין מתמודדים בבחירות בכל דרך שהיא, לרבות במחיר, במועדי פרסום ובשיבוץ תעמולת הבחירות במיתקני פרסום החוצות;
- (3) משווק פרסום המפעיל למעלה מ-10 אחוזים מכלל מיתקני פרסום החוצות בשטח המדינה כולה או בשטח רשות מקומית מסוימת, לא יקצה למתמודד אחד בבחירות, במועד נתון, שטח פרסום לתעמולת בחירות על גבי המיתקנים המופעלים על ידו בשיעור העולה על השיעור כמפורט להלן משטח הפרסום שלו הן במדינה כולה והן ברשות המקומית:
- (א) בבחירות לכנסת, ובבחירות לרשות מקומית ולראש רשות מקומית - 10 אחוזים;
- (ב) בבחירות מיוחדות לראש רשות מקומית - 20 אחוזים;
- (ג) בבחירות חוזרות לראש רשות מקומית - 30 אחוזים;
- (4) מתמודד בבחירות לא יפרסם תעמולת בחירות על גבי מיתקני פרסום חוצות המופעלים על ידי משווק פרסום כאמור בפסקה (3), בשטח פרסום העולה על השיעור כמפורט באותה פסקה;
- (5) תעמולת הבחירות תהיה על גבי מיתקן פרסום חוצות המופעל על ידי משווק פרסום אשר מסר הודעה כאמור בסעיף קטן (ג)(1).
- (ג) משווק פרסום המבקש להקצות בתקופת הבחירות שטח פרסום לתעמולת בחירות על גבי מיתקני פרסום חוצות המופעלים על ידו, או שהקצה שטח פרסום כאמור, ימסור הודעות למבקר המדינה כמפורט להלן:
- (1) לפני תחילת השיווק של שטח הפרסום כאמור - הודעה שתכלול את הפרטים האלה:
  - (א) מספרם, מיקומם ושטח הפרסום של כל מיתקני פרסום החוצות המופעלים על ידו, במועד מתן ההודעה, בשטח המדינה כולה ובשטח כל רשות מקומית;
  - (ב) פירוט חבילות הפרסום המוצעות על ידו לשיווק במועד מתן ההודעה ושהוצאו על ידו לשיווק בשלושת החודשים שקדמו לה, לרבות מספרם, מיקומם ושטח הפרסום של מיתקני פרסום החוצות המרכיבים כל חבילה;
  - (ג) מחירן של חבילות הפרסום המוצעות לשיווק לצורכי תעמולת בחירות;

(2) לא יאוחר מ־90 ימים לאחר יום הבחירות – הודעה שתכלול פרטים לענין תעמולת הבחירות שפורסמה על גבי מיתקני פרטים החוצות המופעלים על ידו, לרבות זהות המזמין, זהות המממן ופרטי העסקה;

(3) בסעיף קטן זה, "תקופת הבחירות", לענין בחירות לרשות מקומית ולראש רשות מקומית, תהיה נוסף על האמור בהגדרה "תקופת הבחירות" שבסעיף קטן (א)(3) ו־(4) –

(א) לענין פסקה (3), תקופה שתחילתה 60 ימים לפני יום הבחירות ועד יום הגשת רשימות המועמדים כאמור באותה פסקה;

(ב) לענין פסקה (4), תקופה שתחילתה 7 ימים לאחר שנוצרה העילה לבחירת ראש הרשות המקומית ועד יום הגשת הצעת המועמד כאמור באותה פסקה;

(4) חובות הדיווח לפי סעיף קטן זה יחולו גם לגבי הקצאת שטחי פרסום על גבי מיתקני פרסום חוצות למי שפרסם תעמולת בחירות, בתקופת הבחירות כמפורט בפסקאות (א) ו־(ב) של פסקה (3), ואולם לענין פסקה (2) חובת הדיווח לא תחול אלא אם כן הוגשה רשימת מועמדים או הצעת מועמד, לפי סעיף 35(ח) לחוק הרשויות המקומיות (בחירות), התשכ"ה-1965, או לפי סעיפים (ב) ו־24א(ב) לחוק הרשויות המקומיות (בחירת ראש הרשות וסגני וכהונתם), התשל"ה-1975, שעל המועמדים או המועמד הכלולים בה נסב הפרסום.

(ד) משווק הפרסום ישלח העתק מההודעה לפי סעיף קטן (ג)(1) לועדת הבחירות המרכזית, לעיון כל דורש.

(ה) בתקופה שאינה תקופת הבחירות כהגדרתה בסעיף קטן (א), לא יחולו לענין פרסום תעמולת בחירות באמצעות השימוש במיתקן פרסום חוצות האיסורים וההגבלות שבסעיף זה ובסעיפים 9, 10(א) ו־10א.

11. על אף האמור בכל דין אחר, לא תרשה רשות מקומית הדבקת חומר שיש בו תעמולת־בחירות אם החומר נוגד את הוראות סעיפים 9, 10 א או 10ב.

שמירה על הוראות
(תיקונים: התשל"ג,
התשס"א)

12. לא ימסור מדפיס חומר שהדפיס ושיש בו תעמולת־בחירות, אלא לידי מי שהזמין הדפסתו או לידי מי שהוסמך לכך בכתב על ידי המזמין; ואם החומר מתיימר להיות תעמולת־בחירות מטעם מפלגה או רשימת־מועמדים, לא ימסרנו אלא לידי מי שהוסמך לכך בכתב על ידי אותה מפלגה או רשימת־מועמדים.

מסירת חומר
מודפס

13. לא תהא תעמולת-בחירות מטעם מפלגה או רשימת-מועמדים אחת או למענה בצורה או בדרך שיש בהם משום הפרעה בלתי-הוגנת של תעמולת-בחירות מטעם מפלגה או רשימת-מועמדים אחרת או למענה.

איסור הפרעה

14. יושב-ראש ועדת הבחירות המרכזית לכנסת רשאי, לאחר התייעצות עם סגני היושב-ראש של אותה הועדה, להטיל על הבעל או על המחזיק של אולם או של מקום פומבי פתוח, העומדים כרגיל להשכרה – להשכירו לרשימת-מועמדים פלונית, במועד שיקבע תוך 60 הימים שלפני יום הבחירות לכנסת, אם סבור יושב-ראש הועדה שדרוש הדבר כדי לאפשר לאותה רשימת-מועמדים להשמיע את דברה באותו מקום-ישוב.

הפדר בנוגע לאולמות ומקומות פומביים [תיקונים: התשנ"ו (מס' 2), התשס"ב]

15. (א) יושב-ראש ועדת הבחירות המרכזית לכנסת יקבע, לאחר התייעצות עם אותה ועדה, את הזמנים שיוקצבו לכל אחת מרשימות המועמדים לשם שידור תעמולת-בחירות ברדיו למעט תעמולה מטעם רשימה לבחירתה של רשימת מועמדים אחרת לקראת יום הבחירות לכנסת; לכל רשימת מועמדים יינתנו 15 דקות, ולכל רשימת מועמדים שהוגשה על ידי מפלגה שהיא סיעה בכנסת היוצאת – 4 דקות נוספות לכל חבר שלה בכנסת.

הפדר של שידורים ברדיו [תיקונים: התשכ"ט (מס' 2), התשמ"א, התשמ"א (מס' 2), התשנ"ו, התשס"ב, התשס"ה, התשע"א (מס' 2)]

(1א) לא יהיו שידורים של תעמולת בחירות ברדיו אלא ב-14 הימים שלפני הבחירות.
(ב) (בוטל).

15א. (א) לא יהיו שידורים של תעמולת בחירות בטלוויזיה אלא ב-14 הימים שלפני הבחירות.

הפדר של שידורים בטלוויזיה [תיקונים: התשכ"ט (מס' 2), התשמ"א, התשמ"א (מס' 2), התשנ"ו, התשס"ב, התשס"ה, התשע"א (מס' 2), התשע"ד, התשע"ה, התשע"ז]

(ב) יושב-ראש ועדת הבחירות המרכזית לכנסת יקבע, לאחר התייעצות עם אותה ועדה ועם המנהל הכללי של תאגיד השידור הישראלי והמנהל הכללי של תאגיד החדשות, את הזמנים שיהיו מוקדשים לשידור של תעמולת-בחירות בטלוויזיה, את שילובם במערכת הרגילה של שידורי הטלוויזיה ואת הזמנים שיוקצבו לשם כך לכל אחת מרשימות המועמדים; לכל רשימת מועמדים יינתנו 7 דקות, ולכל רשימת מועמדים שהוגשה על ידי מפלגה שהיא סיעה בכנסת היוצאת – 2 דקות נוספות לכל חבר שלה בכנסת.

(ג) לא יהיו שידורים לפי סעיף זה בימי המנוחה הקבועים כמשמעותם בפקודת סדרי השלטון והמשפט, התש"ח-1948.

(ד) לא תשודר לפי סעיף זה אלא תעמולת-בחירות שהופקה על ידי המפלגות או רשימות המועמדים על חשבונן ושבא עליה אישורו של יושב-ראש ועדת הבחירות המרכזית למעט תעמולה מטעם רשימה לבחירתה של רשימת מועמדים אחרת.
(ה) (בוטל).

15ב. תאגיד השידור הציבורי לא יישא באחריות אזרחית או פלילית בשל שידור תעמולת-בחירות לפי חוק זה.

פטר מאחריות
[תיקונים: התשכ"ט
(מס' 2), התשע"ד]

(המשך בעמוד הבא)

16. (א) ביום ה-14, ביום ה-7 ובכל אחד משני הימים שלפני יום הבחירות לכנסת, וביום הבחירות, יפרסם יושב-ראש ועדת הבחירות המרכזית לכנסת, בשידורי החדשות ברדיו ובטלוויזיה ובכל דרך אחרת שיקבע לאחר התייעצות עם אותה ועדה, הודעה שתבהיר לבוחרים את זכותם לבחור באורח חפשי ולפי מצפונם, ותפרט את הוראות החוק המבטיחות את חופש הבחירות, חשאיותן וטהרן. הודעה כאמור בסעיף קטן זה תפורסם בכל העיתונים היומיים המופיעים בישראל ביום ה-7 שלפני יום הבחירות לכנסת וביום הבחירות.
(ב) (בוטל).

פרסום הודעה על חופש הבחירות
[תיקונים: התשכ"ט
(מס' 2), התשנ"ו
(מס' 2), התשס"ב,
התשע"ד, התשע"ה]

16א. (א) יושב-ראש ועדת הבחירות המרכזית לכנסת יקבע, לאחר התייעצות עם אותה ועדה ועם המנהל הכללי של תאגיד השידור הישראלי והמנהל הכללי של תאגיד החדשות, את הזמנים במערכת שידורי הרדיו והטלוויזיה שיהיו מוקדשים להסברים שיינתנו מטעמו לבוחרים על סדרי ההצבעה בבחירות לכנסת ולחברי ועדות הקלפי על סדרי מילוי תפקידיהם.

שידורי הסברים והדרכה
[תיקונים: התשכ"ט
(מס' 2), התשנ"ו
(מס' 2), התשס"ב,
התשע"ד, התשע"ה,
התשע"ז]

(ב) שר הפנים יקבע, לאחר התייעצות עם המנהל הכללי של תאגיד השידור הישראלי והמנהל הכללי של תאגיד החדשות, את הזמנים במערכת שידורי הרדיו והטלוויזיה שיהיו מוקדשים להסברים שיינתנו מטעמו לבוחרים על סדרי ההצבעה בבחירות לכלל הרשויות המקומיות ולחברי ועדות הקלפי על סדרי מילוי תפקידיהם.

(ג) משך כל השידורים לפי סעיפים קטנים (א) ו-(ב) לא יעלה על שעה אחת ברדיו ועל שעה אחת בטלוויזיה; יושב-ראש ועדת הבחירות המרכזית לכנסת יתאם עם שר הפנים את השידורים לפי סעיף זה.

16ב. תאגיד השידור הציבורי לא יגבה תשלום בעד שידורים לפי חוק זה.

השידורים ללא תשלום
[תיקונים: התשכ"ט
(מס' 2), התשע"ד]

16ג. הוראות סעיפים 15א, 15ב, 16, 16א ו-16ב יחולו, בשינויים המחייבים, גם על שידורי טלוויזיה לפי חוק הרשות השנייה לטלוויזיה ורדיו, התש"ן-1990 והוראות סעיפים 16 ו-16ב יחולו גם על שידורי רדיו לפי החוק האמור למעט על שידורי תעמולה לפי סעיף 16ד; לענין שינויים כאמור יראו, לפי הענין, את מנהל הרשות השנייה לטלוויזיה ורדיו (להלן - הרשות השנייה), כאילו היה המנהל הכללי של תאגיד השידור הציבורי ואת הרשות השנייה והמורשים לשידורים כהגדרתם בחוק האמור כאילו היו תאגיד השידור הציבורי.

תחולה על הרשות השנייה לטלוויזיה ורדיו
[תיקונים: התש"ן,
התשנ"ז (מס' 3),
התשנ"ח, התשע"א,
התשע"ד]

T16. (א) לענין סעיף זה -

"בחירות לרשות מקומית" - בחירות הנערכות ברשות מקומית למועצת הרשות
ולראש הרשות באותו יום;

"בעל זיכיון" - בעל זיכיון לשידורי רדיו לפי חוק הרשות השנייה;

"חוק הרשות השנייה" - חוק הרשות השנייה לטלוויזיה ורדיו, התש"ן-1990;

"מועצת הרשות" - המועצה כהגדרתה בחוק הרשות השנייה;

"רשות מקומית" - כהגדרתה בחוק הרשויות המקומיות (בחירות), התשכ"ה-1965;

"רשימת מועמדים" - רשימת מועמדים שהוגשה לפקיד הבחירות לפי חוק
הרשויות המקומיות (בחירות), התשכ"ה-1965.

(ב) בעל זיכיון רשאי לכלול בשידוריו, במסגרת זמן השידור המוקצה לו
לשידור תשדירי פרסומת, תעמולת בחירות של רשימת מועמדים ומטעמה בלבד,
בתקופת שלוש הימים שלפני בחירות לרשות מקומית המצויה באזור זיכיונו.

(ג) בעל זיכיון רשאי לגבות תשלום בעד שידור תעמולת בחירות.

(ד) בקבלת תשדירי תעמולת בחירות לשידור לא יפלה בעל זיכיון בין
רשימות מועמדים המתמודדות בבחירות שבאזור הזיכיון, בכל דרך שהיא,
לרבות במחיר, בזמני שידור ובשיבוץ תשדירים.

(ה) (1) זמן שידור מרבי לתשדיר תעמולה בחירות שרשאי בעל זיכיון
להקצות, בכל שעת שידור וביממה, לא יעלה על זמן השידור המרבי
לתשדירי פרסומת המותר לו על פי סעיף 85 לחוק הרשות השנייה.

(2) זמן השידור המרבי ביממה לתשדירי תעמולת בחירות של
רשימת מועמדים אחת לא יעלה על 10% מזמן השידור המרבי
לתשדירי פרסומת, ביממה, המותר לבעל זיכיון לפי סעיף 85 לחוק
הרשות השנייה.

(3) זמן השידור המרבי, בשעת שידור, לתשדירי תעמולת בחירות
של רשימת מועמדים אחת לא יעלה על 15% מזמן השידור המרבי
לתשדירי פרסומת, באותה שעת שידור, המותר לבעל הזיכיון לפי
סעיף 85 לחוק הרשות השנייה.

(4) מועצת הרשות תקבע כללים בדבר אופן הגשת בקשות לשידור
תשדירים של תעמולת בחירות ובדבר הקצאת זמן השידור על ידי
בעל הזיכיון; בכללים ייקבעו, בין היתר מועדים להגשת הבקשות,
חלוקת היממה או שעות השידור לקבוצות של זמני שידור שלגביהן

יוגשו לבעל הזיכיון הבקשות לשידור (בסעיף זה – יחידת שידור), וכללים להקצאת הזמן המותר לתשדירי תעמולת הבחירות על ידי בעל הזיכיון.

(5) הוגשו לבעל זיכיון, על ידי רשימות מועמדים, בקשות לשידור תשדירי תעמולת בחירות, ביממה מסוימת או ביחידות שידור מסוימת, בהיקף זמן כולל העולה על הזמן המרבי המותר לבעל הזיכיון לתשדירי פרסומת, ביממה או באותה יחידת שידור לפי הענין, או העולה על הזמן המרבי שמקצה בעל הזיכיון לתעמולת בחירות, בהתחשב בהתחייבויות קודמות שלו, יקצה בעל הזיכיון את זמן השידור העומד להקצאה, בין כל רשימות המועמדים, באופן יחסי לזמן שהתבקש על ידי כל רשימת מועמדים.

(6) ביקשה רשימת מועמדים זמן שידור העולה על הזמן המרבי המותר לרשימת מועמדים אחת לפי פסקאות (2) ו-(3) יראה זאת בעל הזיכיון, לצורך החלוקה היחסית לפי פסקה (5) כאילו ביקשה את זמן השידור המרבי המותר לפי פסקאות אלה.

(ו) (1) עשרה ימים לפני תחילת השידורים של תשדירי תעמולת בחירות לפי סעיף זה יקבע בעל זיכיון לוח תעריפים לשידור תשדירי תעמולת בחירות באזור זיכיונו, לפי יחידת שידור ולפי משך התשדיר, ואת תנאי התשלום; לוח התעריפים יהיה אחיד לכל אזור הזיכיון.

(2) בעל הזיכיון לא יהיה רשאי למכור זמני שידור במחיר שונה או בתנאי תשלום שונים מן הקבוע בלוח התעריפים, ולא יהיה רשאי לתת הנחה או הטבה כלשהי, במישרין או בעקיפין, לרשימת מועמדים כלשהי.

(3) התעריף המרבי שרשאי בעל זיכיון לקבוע לשידור, לכל שלושים שניות של תשדיר תעמולת בחירות, יהיה כמפורט בתוספת.

(4) בעל זיכיון ישלח את לוח התעריפים למנהל כמשמעותו בסעיף 1 לחוק הרשות השנייה; כן ישלח את לוח התעריפים לכל רשימת מועמדים שביקשה זאת, יעמידו לעיון, לכל דורש, ויפקיד עותק ממנו אצל המפקח הארצי על הבחירות.

(5) בעל זיכיון יסדר הודעות על קביעת לוח התעריפים, בהתאם להוראות סעיף זה, ועל הדרכים לקבלתו.

(ז) בעל זיכיון ידווח למבקר המדינה, לפי דרישתו, על תשדירי התעמולה ששודרו על ידיו, לרבות על זהות מאמין השידור, זהות המממן ופרטי העסקה; כן יעביר למבקר המדינה, לפי דרישתו, עותק מוקלט של השידורים.

(ח) בעל זיכיון ישמור הקלטה של תשדירי תעמולת הבחירות ששודרו על ידיו וכן את הפרטים המנויים בסעיף קטן (ז), במשך שלוש שנים מיום הבחירות. (ט) מועצת הרשות תקבע, בהתייעצות עם יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית, כללים לביצוע הוראות סעיף זה ולהבטחת קיום הוראותיו על ידי בעל הזיכיון; הכללים ייקבעו בשיתוף לב, בין היתר, לכללי האתיקה שנקבעו לפי חוק הרשות השנייה וכן לאופייה ולייחודה של תעמולת הבחירות, ולהנחיות בענינה. (י) שידורי תעמולה לפי סעיף זה ייכללו במסגרת שידוריו של בעל הזיכיון והוראות חוק הרשות השנייה יחולו עליהם, בשינויים שתקבע מועצת הרשות. (יא) הוראות סעיף זה יחולו לעניין תעמולת בחירות של מועמד לראשות מועצה אזורית לפי חוק המועצות האזוריות (בחירת ראש המועצה), התשמ"ח-1988, הנערכות באותו יום שבו נערכות בחירות למועצת המועצה האזורית.

16ה. (א) בסעיף זה -

"סקר בחירות" - סקר הנערך בתקופת הבחירות והבודק דפוסי הצבעה של בוחרים בבחירות, או הבודק נושאים הקשורים במישרין במי שמתמודד בבחירות;

"מתמודד בבחירות", "תקופת בחירות" - כהגדרתם בסעיף 10ב(א);

"משדר לציבור" - משדר בכלי התקשורת האלקטרוניים;

"מפרסם בכתב לציבור" - לרבות בעיתון או באינטרנט;

"ציבור" - למעט ציבור האנשים העוסקים בניחול מערכת הבחירות, בשכר או שלא בשכר.

(ב) הראשון שמשדר לציבור על תוצאותיו של סקר בחירות ומי שמשדר כאמור בתוך 24 שעות מאז שתוצאות הסקר נמסרו לציבור לראשונה, יציין בצד התוצאות את כל אלה:

(1) שמו של הגוף שהזמין את הסקר;

(2) שמו של הגורם שערך את הסקר;

(3) התאריך או התקופה שבה בוצע הסקר;

(4) האוכלוסיה שמתוכה נלקח מדגם המשיבים לסקר;

(5) מספר האנשים שהתבקשו להשתתף בסקר ומספר האנשים שהשתתפו בו בפועל;

(6) מרווח הטעות לגבי הנתונים שהושגו.

(ג) המפרסם בכתב לציבור על תוצאותיו של סקר בחירות כאמור

בסעיף קטן (ב), יפרט, נוסף על האמור באותו סעיף קטן, גם את השאלות שנשאלו בסקר.

הסדר פרסום סקר
בחירות
(תיקונים:
התשס"ג, התשס"ז)

(ד) על אף האמור בסעיפים קטנים (ב) ו-(ג), מי שמשדר או מפרסם לציבור בכתב, על תוצאות של סקר בחירות שלא מבוססות על שיטות סטטיסטיות מוכרות לעריכת סקרים, יציין בהבלטה שהסקר לא התבסס על שיטות סטטיסטיות מוכרות ולפיכך אי אפשר להסיק ממנו מסקנות לגבי דפוסי הצבעה או עמדות של הציבור, וכן יציין את הנתונים האמורים בפסקאות (1) ו-(2) של סעיף קטן (ב).

(ה) העורך סקר בחירות בשיטות סטטיסטיות מוכרות, המיועד לפרסום בכתב או לשידור לציבור, ישלח העתק של תוצאות הסקר לועדת הבחירות המרכזית, בהקדם האפשרי, לעיון כל דורש, עם הפרטים האלה באשר לסקר:

(1) הנתונים האמורים בפסקאות (1) עד (3) של סעיף קטן (ב) וכן השאלות שנשאלו בסקר כאמור בסעיף קטן (ג), ובלבד שלענין פסקאות (1) ו-(2) יצוין גם המען של הגוף שהזמין את הסקר או של הגורם שערך את הסקר, לפי הענין;

(2) מידע על השיטה שהשתמשו בה כדי לאסוף את הנתונים שמהם הופקו תוצאות הסקר, לרבות:

(א) שיטת הדגימה;

(ב) גודל המדגם ההתחלתי;

(ג) סוגי האוכלוסיה שנדגמו;

(ד) מספר האנשים שהתבקשו להשתתף בסקר והמספר והאחוז מהם אשר השתתפו בסקר בפועל, סירבו להשתתף בסקר או לא התאימו להשתתף בסקר;

(ה) התאריכים והשעות של הראיונות;

(3) מרווח הטעות לגבי הנתונים שהושגו.

(ו) (1) עורך סקר בחירות ידווח למבקר המדינה, לא יאוחר מ-20 ימים לאחר יום הבחירות על סקרי הבחירות שערך בציון הפרטים כאמור בסעיפים קטנים (ב) ו-(ג) וכן פרטי מממן הסקר ופרטי העסקה.

(2) חובת הדיווח לפי פסקה (1) תחול גם לגבי פרסום סקר בחירות בתקופת הבחירות כהגדרתה בפסקה (3) של סעיף 10(בג), ויחולו לענין זה הוראות פסקה (4) של אותו סעיף קטן, בשינויים המחויבים.

(ז) עורך סקר בחירות ישמור את נתוני הסקר שערך וכן את הפרטים המנויים בסעיף קטן (ה) במשך שלוש שנים מיום הבחירות.

(ח) בתקופה שתחילתה בתום יום שישי שלפני פתיחת הקלפיות והמסתיימת במועד סגירת הקלפיות, לא ישדר ולא יפרסם אדם בכתב לציבור על תוצאותיו של סקר בחירות שלא שודרו או פורסמו בכתב לציבור לפני תחילתה של התקופה האמורה; המשדר או המפרסם בתקופה האמורה על תוצאותיו של סקר בחירות ששודרו או פורסמו לפני תחילתה של אותה תקופה, יציין בהבלטה שהסקר אינו עדכני ואין ללמוד ממנו על דפוסי הצבעה או עמדות של הציבור ביום השידור או הפרסום.

17. המפר הוראה מהוראות חוק זה או אינו מקיים חיוב שהוטל עליו לפי הוראותיו על ידי יושב-ראש ועדת הבחירות המרכזית לכנסת, דינו - מאסר ששה חדשים או הקנס האמור בסעיף 61(א)(2) לחוק העונשין, התשל"ז-1977.

ענשים
(תיקון התשס"ג)

17א. נעברה עבירה על הוראה מהוראות חוק זה, יהיה אשם באותה עבירה, מבלי לפגוע באחריות פלילית של אחרים, גם מי שהחזיק בכספים או בנכס שנעברה בהם העבירה או היה ממונה על החזקתם או שמירתם, זולת אם הוכיח שהעבירה נעברה שלא בידיעתו או שנקט באמצעים סבירים למניעתה.

אחריות פלילית
(תיקון התשכ"א)

17ב. (א) יושב-ראש ועדת הבחירות המרכזית לכנסת רשאי, לאחר שנתן לנוגע בדבר הזדמנות להביא טענותיו לפניו, ליתן צו המונע ביצוע מעשה עבירה לפי חוק זה, לפי פרק י"א לחוק הבחירות לכנסת [נוסח משולב], התשכ"ט-1969, לפי פרק ט' לחוק הרשויות המקומיות (בחירות), התשכ"ה-1965, או לפי סעיף 54 לחוק המועצות האזוריות (מועד בחירות כלליות), התשנ"ד-1994, או המשכתו (להלן - צו-מניעה); לענין זה, "נוגע-בדבר" - חבר ועדת הבחירות המרכזית שהוא נציג הסיעה שתעמולה בעדה מהווה או עלולה להוות עבירה לפי חוק זה, או בא-כוח רשימה לפי סעיף 59 לחוק הבחירות לכנסת [נוסח משולב], התשכ"ט-1969.

צו מניעה
[תיקונים: התשל"ג,
התשנ"ז (מס' 2),
התשס"א (מס' 2),
התשס"ב, התשס"ג,
התשע"ה, התשע"ח]

(ב) (בוטל).

(ג) (1) הוראות סעיף 6 לפקודת בזיון בית משפט, יחולו על צו מניעה, ולענין זה יראו צו כאמור כצו של בית משפט, וליושב ראש ועדת הבחירות המרכזית יהיו הסמכויות הנתונות לבית משפט לפי אותו סעיף.

(2) בלי לגרוע מהוראות פסקה (1) ניתן צו מניעה נגד סיעה, רשימת מועמדים או מועמד בבחירות מיוחדות לראש רשות מקומית והצו הופר, בין בידיהם ובין בידי אדם אחר הפועל

בעבורם, ניתן להטיל את הקנס לפי סעיף 6 לפקודת בזיון בית משפט על הסיעה, רשימת המועמדים או המועמד, ובלבד שניתנה הזדמנות לבא כוח הסיעה, לבא כוח רשימת המועמדים או למועמד להשמיע את דברם, ואם הופר הצו בידי אדם אחר הפועל בעבורם - ניתנה הזדמנות כאמור גם לאותו אדם.

(3) בלי לגרוע מדרכי גביה אחרות, יקוזז קנס שהוטל לפי פסקה (2) מכספי מימון המפלגות או מהמקדמות שלהם זכאי מי שעליו הוטל הקנס לפי חוק מימון מפלגות, התשל"ג-1973, או לפי חוק הרשויות המקומיות (מימון בחירות), התשנ"ג-1993, לפי הענין, ובלבד שלא יעלה סכום הקיזוז על 10 אחוזים מכספי המימון או מהמקדמות, לפי הענין.

(ד) לא ייענש אדם לפי הוראות סעיף 17 אם עמד לדין בשל הפרת צר-מניעה, ולא יועמד אדם לדין בשל הפרת צר-מניעה אם הואשם בשל אותה המעשה לפי סעיף 17.

17ג. (א) יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית רשאי, עד היום ה-60 שלאחר יום הבחירות, ליתן צו המחייב סיעה, רשימת מועמדים, או מועמד בבחירות מיוחדות לראש רשות מקומית, להסיר מודעות וכתובות שהוצגו, שהודבקו או שנכתבו בניגוד להוראות חוק זה ולנקות או לשקם את המקרקעין שהושחתו, בתוך תקופת הזמן שיוורה בצו; ובלבד שתן לנוגע בדבר הזדמנות להשמיע את טענותיו בפניו.

(ב) לא קיים צו שניתן לפי הוראות סעיף קטן (א) בתוך תקופת הזמן שנקבעה בו, רשאי יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית להורות לרשות המקומית שבתחומה הוצגו, הודבקו או נכתבו המודעה או הכתובת או למחלקת עבודות ציבוריות במשרד התחבורה, לבצע את הנדרש לפי הצו; הורה יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית כאמור, רשאי הוא להורות ליושב ראש הכנסת לנכות את עלות ביצוע הצו מכספי המימון שלהם זכאי מי שכנגדו ניתן הצו, לפי חוק מימון מפלגות, התשל"ג-1973, או לפי חוק הרשויות המקומיות (מימון בחירות), התשנ"ג-1993, לפי הענין, ולהעביר את הכספים שנוכו כאמור לגוף שעליו הוטל לפי סעיף קטן זה, ביצוע הנדרש על פי הצו.

17ד. (א) יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית יקבע, בכל מחוז שיפוט, יושב ראש אחד של ועדת בחירות אזורית שהוא שופט של בית משפט מחוזי, והוא יהיה רשאי לדון בבקשות למתן צווים לפי סעיף 17ב, שעניינם מניעת ביצוע עבירה לפי חוק זה, ולפי סעיף 17ג, והכול בנוגע לבחירות לעיריות ולמועצות המקומיות שבאזור השיפוט של בית המשפט המחוזי שבו הוא מכהן; בסעיף זה -

צו להסרת מודעות
ולניקוי ושיקום
מקרקעין
[תיקון התשס"א
(מס' 4)]

צו מניעה בבחירות
לעיריות ולמועצות
מקומיות - הוראת
שעה
(תיקונים: התשע"ה,
התש"ף, התשפ"א)

"יושב ראש ועדת בחירות אזורית" - מי שמונה לכהן לפי סעיף 20 לחוק הבחירות לכנסת (נוסח משולב), התשכ"ט-1969;

"מחוז שיפוט" - כפי שנקבע לפי סעיף 33 לחוק בתי המשפט (נוסח משולב), התשמ"ד-1984.

(ב) יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית, ויושב ראש של ועדת בחירות אזורית שמונה כאמור בסעיף קטן (א) הדין בבקשה פלונית, רשאים, ביוזמתם, או על פי בקשה של בעל דין או של היועץ המשפטי לממשלה שהוגשה לפני תחילת הדיון או במהלכו, להורות שהדיון יתקיים בפני יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית, אם ראו כי הדבר מוצדק בנסיבות העניין.

(ג) על החלטה של יושב ראש ועדת בחירות אזורית לפי סעיף קטן (א) ניתן לערור לפני יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית.

(ד) ליושב ראש ועדת בחירות אזורית יהיו נתונות הסמכויות הנתונות ליושב ראש ועדת הבחירות המרכזית כאמור בסעיף 17(הב) או (ב), לעניין בקשות שהוא דן בהן.

(ה) הוראות סעיף זה יעמדו בתוקפן עד ליום כ"ט בטבת התשפ"ב (2 בינואר 2022).

17ה. (א) יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית רשאי, באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, לקבוע הוראות בדבר סדרי הדין בבקשות ובעררים לפי סעיפים 17 עד 17ד.

סדרי דין והוצאות
(תיקונים: התשע"ה,
התשפ"א)

(ב) יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית רשאי לחייב בעל דין בתשלום הוצאות ושכר טרחת עורך דין לטובת בעל דין אחר בהליך לפי סעיפים 17ב עד 17ד; ראה היושב ראש כאמור כי בעל דין עשה שימוש בלתי ראוי בהליך או הגיש הליך סרק שאינו מגלה על פניו עילה למתן צו, רשאי הוא, בלא קשר עם תוצאות ההליך, להטיל על בעל הדין הוצאות לטובת אוצר המדינה בשיעור שיראה לנכון.

(ג) היה בעל הדין שחויב בתשלום הוצאות או שכר טרחת עורך דין לפי סעיף קטן (ב) רשימת מועמדים משותפת, רשאי יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית לקבוע כי ההוצאות ושכר טרחת עורך הדין יוטלו רק על אחת מהמפלגות שהגישה את רשימת המועמדים האמורה; לעניין זה, "רשימת מועמדים משותפת" - כהגדרתה בסעיף 57 לחוק הבחירות לכנסת (נוסח משולב), התשכ"ט-1969.

18. על אף האמור בסעיף 19(2) לפקודת שיפוט בתי-משפט השלום, 1947, או בכל דין אחר, רשאים גם חבר של ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ובא-כוח של רשימת-מועמדים לכנסת להביא אדם בפלילים בשל עבירה לפי חוק זה.

זכות אישום

19. הוגש אישום בשל עבירה לפי חוק זה על ידי חבר הועדה או בא־כוח רשימה כאמור בסעיף 18, לא יהיה היועץ המשפטי לממשלה רשאי לצוות על הפסקת הדיון.

הגבלת סמכות

20. תקופת ההתיישנות של עבירה לפי חוק זה תהיה שלוש שנים.

התיישנות
(תיקון התשנ"ז)

20א. תקנות שעת־חירום אין בכוחן לשנות חוק זה, להפקיע זמנית את תקפו או לקבוע בו תנאים.

חסינות החוק
(תיקון התשכ"ט)

20ב. על מעשה או מחדל לפי סעיפים 15, 15א, 16 ו־16א יחולו הוראות סעיף 137 לחוק הבחירות לכנסת [נוסח משולב], התשכ"ט-1969.

חסינות בפני סעד משפטי
[תיקונים: התשכ"ט
(מס' 2), התשנ"ו
(מס' 2), התשס"ב]

20ג. הוראות חוק זה באות להוסיף על הוראות כל דין ולא לגרוע מהן.

שמירת דינים
[תיקון התשס"א
(מס' 2)]

21. תחילתו של חוק זה היא מיום קבלתו בכנסת, ועל אף האמור בסעיף 2 לא יחולו האיסורים וההגבלות לפיו, אלא מאותו יום.

תחילה

תוספת

(תיקון התשנ"ה)

(סעיף 16ד(ו)(3))

1. אזור גוש דן - 100% מהתעריף הקובע.
  2. אזור השרון, הכרמל והמפרץ - 95% מהתעריף הקובע.
  3. אזור שפלת יהודה, ירושלים רבתי - 80% מהתעריף הקובע.
  4. אזור עמק חפר - 75% מהתעריף הקובע.
  5. אזור הגליל והגולן, הצפון, העמקים והנגב - 70% מהתעריף הקובע.
  6. אזור אילת - 60% מהתעריף הקובע.
- בתוספת זו, "התעריף הקובע" - שמונה פעמים יחידת החישוב המעורכנת לפי סעיפים 3 ו־4 לחוק הרשויות המקומיות (מימון בהירות), התשנ"ג-1993.

ישראל ב־יהודה
שר הפנים

דוד בן־גוריון
ראש הממשלה

יצחק בן־צבי
נשיא המדינה